

PAPARDES
Z I E D S

Bērnu, jauniešu un riskam pakļauto jauniešu un pieaugušo tiesību aizsardzības

VADLĪNIJAS

1. Vadlīniju mērķis ir nodrošināt pamatprincipu un minimālo standartu kopumu, lai bērniem, jauniešiem, riskam pakļautajiem jauniešiem un pieaugušajiem radītu drošu vidi biedrības "Papardes zieds" visos darbības līmeņos.
2. Biedrība "Papardes zieds" savā darbā ievēro Starptautiskās Ģimenes plānošanas federācijas (IPPF) seksuālo tiesību deklarācijas principus.
3. Apvienoto Nāciju Bērnu tiesību konvencija paredz, ka par bērnu tiek uzskatīta ikviena cilvēkbūtne līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Latvijas Jaunatnes likums par jauniešu definē personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Šīs vadlīnijas attiecas uz bērniem un jauniešiem, tādējādi iekļaujot vecuma grupu no 0 līdz 25 gadiem.
4. Biedrība "Papardes zieds" izprot, ka nacionālās un starptautiskās tiesības un aizsardzība, kas tiek garantēta personām jaunākām par 18 gadiem, dažkārt var atšķirties no tām tiesībām, kas tiek piemērotas pieaugušajiem. Šīs atšķirības ir attiecināmas uz visiem cilvēktiesību aspektiem, bet paredz īpašu pieeju, tiem aspektiem, kas saistīti ar seksuālajām tiesībām. Atbilstoši IPPF principiem, biedrība "Papardes zieds" uzskata, ka dažādos dzīves posmos dažādām tiesībām un aizsardzībai ir atšķirīgas nozīmes.
5. Biedrība strādā, lai jauniešiem būtu pieejami seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumi un informācija. Biedrības statūti paredz, ka tās pastāvīgi funkcionējošā lēmēj institūcijā – biedrības padomē – no deviņiem padomes locekļiem vismaz divi ir jaunieši. Biedrība nodrošina izglītojošus un informatīvus pakalpojumus jauniešiem.
6. Biedrība "Papardes zieds" strādā ar sociālā riska grupas jauniešiem, kā arī ar riskam pakļautajiem pieaugušajiem, kā, piemēram, cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem, prostitūtām un ieslodzītajiem. Tie ir cilvēki, kas jo īpaši pakļauti vardarbības, tai skaitā seksuālas riskam.

Definīcijas

Bērnu ļaunprātīga izmantošana un nevērība pret bērnu tiek definēta kā fiziski un/vai emocionāli slikta izturēšanās, seksuāla vardarbība, nevērība vai pāvīrša attieksme pret bērnu, komerciāla vai cita veida ekspluatācija, kas nodara tiešu vai potenciālu ļaunumu bērna veselībai, izdzīvošanai, attīstībai vai pašcieņai.

Plašākā nozīmē, definējot sliktu izturēšanos pret bērnu, izšķir piecus pamatveidus – fiziska vardarbība; seksuāla vardarbība; nevērība vai pāvīrša attieksme; emocionāla vardarbība un ekspluatācija.

(PVO 1999/2002)

Vadlīniju darbības sfēra

Vadlīnijās paustie principi ir jāievēro visiem biedrības "Papardes zieds" darbiniekiem, brīvprātīgajiem un konsultantiem.

Biedrība „Papardes zieds” sadarbojas ar citām bērnu un jauniešu organizācijām tikai tad, ja tās piekrīt vadlīnijās paustajiem principiem.

Pamatprincipi

1. Biedrība „Papardes zieds” atzīst, ka bērnam, jauniešiem un riskam pakļautajam pieaugušajam kā tiesību turētājam, ir tiesības piekļūt seksuālās un reproduktīvās veselības informācijai un pakalpojumiem, un darīt to tādā veidā, kas pasargā viņus no vardarbības un ļaunprātīgas izmantošanas.
2. Biedrība „Papardes zieds” neatbalsta nekāda veida bērnu, jauniešu vai riskam pakļauta pieaugušā ekspluatāciju vai vardarbību pret viņu. Biedrība apņemas nodrošināt, ka tās darbinieki un saistītās personas ir informētas un atbalsta vadlīnijās iekļauto principu ieviešanu dzīvē.
3. Biedrība “Papardes zieds” uzskata, ka ikvienam bērnam, jauniešiem un riskam pakļautajam pieaugušajam ir jāzina par seksualitāti un jāapzinās savas tiesības (it īpaši viņu tiesību tikt uzklausītam), jo to nezināšana viņu var pakļaut seksuālās izmantošanas riskam.
4. Biedrība „Papardes zieds” uzskata, ka pieaugušie, vecāki, aizbildņi, aprūpētāji, pakalpojumu sniedzēji, pedagogi ir atbildīgi par bērnu, jauniešu un riskam pakļauto pieaugušo, seksuālo tiesību nodrošināšanu.

Vadlīnijas

Biedrības “Papardes zieds” bērnu, jauniešu un riskam pakļauto jauniešu un pieaugušo aizsardzības vadlīnijas ir plaši pieejamas un iekļauj sekojošus pamatprincipus:

PAPARDES
Z I E D S

1. visu darbinieku un brīvprātīgo, kuri strādās ar bērniem, jauniešiem vai riskam pakļautajiem pieaugušajiem, pārdomāts darbā pieņemšanas un izvērtēšanas process, kas iekļauj:
  - sodāmības pārbaudi,
  - kandidāta karjeras pārrāvumu izpēti,
  - mērķtiecīgus darba intervijas jautājumus,
  - verbālas atsauksmju pārbaudes;
2. visām iesaistītajām pusēm, kas norādītas vadlīniju darbības sfērā, jāparaksta rīcības kodekss;
3. visos darba līgumos jānorāda, ka biedrībai ir tiesības disciplināri rīkoties, tai skaitā atlaist darbiniekus, kuri pārkāpj rīcības kodeksā noteiktos principus un ziņot attiecīgajām valsts iestādēm;
4. dokumentēta sūdzību procedūra ir plaši pieejama, lai nodrošinātu efektīvu rīcību Bērnu, jauniešu un riskam pakļauto jauniešu un pieaugušo tiesību aizsardzības un Rīcības kodeksa pārkāpumu gadījumos;
5. tiek veiktas regulāras visu darbinieku un brīvprātīgo apmācības par drošas vides nodrošināšanu bērniem, jauniešiem un sociālajam riskam pakļautajiem pieaugušajiem;
6. tiek dokumentēta vadlīniju izpilde, kā arī neatbilstības;
7. tiek veikti pasākumi, lai nodrošinātu, ka biedrības „Papardes zieds” sadarbības organizācijas, konsultanti, donoru organizācijas ievēro bērnu, jauniešu un riskam pakļauto pieaugušo tiesības;
8. tiek nodrošināta vadlīniju izvērtēšana ik pēc trim gadiem.

Īstenošana un atbilstība

Vadlīniju īstenošana un ieviešana atbilstoši iepriekš aprakstītajiem principiem biedrības „Papardes zieds” darbībā ir biedrības valdes priekšsēdētāja atbildība.

Ziņošana

Jebkuru aizdomu vai vērojumu gadījumā par iespējamiem šo Vadlīniju pārkāpuma gadījumiem ikviens – darbinieks, brīvprātīgais, atbalstītājs, sadarbības partneris vai jebkurš cits ir aicināts ziņot biedrībai “Papardes zieds” (tel. 67212700 vai info@papardeszieds.lv), cik vien iespējams konkrēti norādot gadījumu, vietu, laiku, iesaistītās personas vai jebkuru citu informāciju, kas palīdzētu risināt noteikto gadījumu.
Iespēja ziņot arī [IPPF](#).